

NOWA SUCHA, dwór Cieszkowskich

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

NOWA SUCHA, dawna ziemia liwska woj. mazowieckiego (ob. powiat węgrowski, woj. mazowieckie) / dawny dekanat liwski archidiaconatu czersko-warszawskiego diecezji poznańskiej (ob. dekanat Grębków diecezji siedleckiej)

DWÓR CIESZKOWSKICH – Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego, elementy późno nowożytnej polichromii na stropach i ścianach wewnątrz paradnych: Salonu i trzech gabinetów: dwóch w trakcie ogrodowym (północno-wschodnim) i jednego w trakcie frontowym (południowy) (ob. częściowa rekonstrukcja z kreacją nowych elementów)

Datowanie (z fazami)

3. tercja XVIII w., restauracja 1988-1993

Fundator / fundatorzy (odpowiednio do faz)

rodzina Cieszkowskich h. Dołęga

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny) – pierwotni i wtórni

nieustaleni, kons. wyk. Marek Kwiatkowski

Historia powstania

Drewniany dwór alkierzowy wzniesiony w latach 1743-1745 z inicjatywy Ignacego Cieszkowskiego (daty życia: 1704-1787), kasztelana liwskiego, 1843 poprzedzony murowanym portykiem filarowym z tympanonem i całkowicie oszalowany. W 1945 r. nacjonalizacja majątku Dembowskich-Cieszkowskich i utworzenie Państwowego Gospodarstwa Rybnego, w dworze kwaterunek 10 rodzin pracowników. W 1988 r. wykupiony przez Marka i Marię Irenę Kwiatkowskich, otworzony w 1993 r. jako główny obiekt Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego, obecnie administrowany przez spadkobierców obojga, udostępniany do zwiedzania. Oryginalne elementy malowideł w typie regencyjno-wczesnoklasycystycznych, wyłącznie z motywami ornamentalnymi, zachowały się tylko w Salonie (pięć supraport nad wejściem głównym, oknami i odrzwiami w ścianach bocznych) i w trzech gabinetach: dwóch w trakcie ogrodowym oraz w południowym Gabinetcie Narożnym w trakcie frontowym (polichromia ornamentalna stropu).

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Zakres prac remontowych w XIX i XX w. nieznany, przed 1993 r. odrestaurowane z rekonstrukcją licznych ubytków sumptem właścicieli przed 1993 r., wyk. osobiście Marek Kwiatkowski

Kompozycja / układ

Salon: zespół pięciu supraport należących do pierwotnego wystroju wnętrza, okolone białą bordiurą, w kształcie prostokątnych pól z wyciętymi ćwierćkolistymi narożnikami (kolor szaro-zielony), w polach na białym tle kompozycje ornamentalne z uproszczonych motywów roślinnych o barwie zielonkawej
Gabinety: we wszystkich oryginalne stropy belkowe, z belkami dekorowanymi szarawymi, zaznaczonymi czarno i białą w cieniach i światłach wiciami akantu, w czterech pasach desek późno regencyjne motywy cęgowo-wstęgowe, z romboidalnymi polami obwiedzionymi taśmą, z uproszczonymi lambrekinami przy pętlach w narożach – jeden centralnie, połowy dwóch przy ścianach bocznych

Ikonografia

Dekoracja architektoniczno-ornamentalna, reprezentująca bardzo uproszczone i skromne motywy późnobarokowe

Analiza formalno-stylistyczna

Brak odpowiednich analogii na Mazowszu i Podlasiu raz duży stopień prac rekonstrukcyjnych sprzed 1993 r. wyklucza możliwość identyfikacji warsztatu.

Źródła i literatura przedmiotu

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. 10: *Województwo warszawskie*, red. I. Galicka i H. Sygietyńska, z. 24: *Powiat węgrowski*, oprac. I. Galicka, H. Sygietyńska, D. Kaczmarzyk, Warszawa 1973, s. 21; Cezary Ostas, *Zabytki Węgrowa i okolic*, w: *Węgrów : dzieje miasta i okolic w latach 1441-1944 : praca zbiorowa*, pod red. Arkadiusza Kołodziejczyka i Tadeusza Swata, Węgrów 1991, s. 430, 431; M. Kwiatkowski, *Sucha : Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego*, Warszawa 2005, s. 7, 9, 11, 13, 14, 38, il. nlb., fot. 5.

Fotografie:

Nowa Sucha, dwór Cieszkowskich, trakt ogrodowy, Salon, widok ogólny w kierunku północnym (ogrodu), zespół supraport nad wejściem głównym, oknami i dwoma odrzwiami w ścianach bocznych traktu, 3. tercja XVIII w., wyk. nieustalona pracownia malarska ze wschodniego Mazowsza lub Siedlec (?), fot. MW, 2019.

Nowa Sucha, dwór Cieszkowskich, trakt ogrodowy, Salon, supraporta, 3. tercja XVIII w., wyk. nieustalona pracownia malarska ze wschodniego Mazowsza lub Siedlec (?), fot. MW, 2019.

Nowa Sucha, dwór Cieszkowskich, trakt ogrodowy, Gabinet-Pokój Cieszkowskiego, widok ogólny stropu z dekoracją ornamentálną, 3. tercja XVIII w., wyk. nieustalona pracownia malarska ze wschodniego Mazowsza lub Siedlec (?), fot. MW, 2019.